

מסורת הש"ס

6) ועי' חופיות דבי יב. ד' א' טו' (ט) ג' ד' א' 4:1. 7) וידי' ל'ג' חמור וכו'. 8) [לקמן ע' 10] ט' 10:1. 9) ז"ל ל'ג' חמור כמלטה. מהבסיס הש"ל רש"י. 10) [ויקרא כג, ט] ז"ל ואלהם אשר יקח.

תורה אור השלם

1. מים גנובים ישתקו ולהם סתרים יענם: משלי טו יז
2. ואיש אשר יקח את אשה ואת אמה וזה הוא כאש שישפו אחר ואחין ולא תזירה וקח בתוככם: ויקרא כד יד
3. ערות אשה ובתה לא תגלה את בת בנה ואת בת בתה לא תחף לגלות ערותה שארה רנה וזה הוא: ויקרא יח יז

בן סורר ומורה פרק שמיני סנהדרין עה.

עין משפט
ג'ר מצוה

סב א ב ג ד חמ" מ"ה
מהלכות יסדי
המורה הלכה ט עיני כביי
ידי סומן קט:

ואם איתא לא לימא ליה לא היה לו להודות לדבר אסור דל"ל
לך גלוס ש"מ אין בן נח מלווה על קידוש השם ומשני
הא בלגעה הא כפרהסיא נעמן זנעה הוה דלא היו ישראל בנית
רמון וגבי קדוש השם בתוך בני ישראל כתיב ואפילו למאן דאמר

בלגעה נמי יהרג ואל יעצור הני
מילי ישראל אבל כותי לא
ולעולם אימא לך דבן נח מלווה על
קדוש השם כגון כפרהסיא ולמסקנא
זו לא איפסעה בעיין ולשון מאי הו
עלה משמע דמסקנא דפשיטות היא
וגראה יומר כספרים דגרמין ואם
אימא לימא ליה הא בלגעה הא
כפרהסיא וקא פשיט דלא מספקי
מדלמא ליה סתם לך גלוס:

הדרן עלך בן סורר ומורה

ומאי ניהו חסותו ואם חסותו
הוה מלי למימר כמה ונת
כמה אלא הני נקט דכתיב כהו
שריפה כהדיא:

מנין

ולינסבה מינסב לא מייחבה דעתיה כד' יצחק דא"ר יצחק מ' מיום
שחרב בית המקדש ניטלה מעם ביאה וניתנה לעוברי עבירה שנאמר
ימים גנובים ימתקו ולהם סתרים יענם:

הדרן עלך בן סורר ומורה

ואלו יהן הנשרפין הבא על אשה ובתה ובת כהן שזנתה יש בכלל אשה
ובתה בתו ובת בתו בנו ובת אשתו ובת בתה ובת בנה חמותו
ואם חמותו ואם חמוי: גמ' הבא על אשה שנשא בתה לא קתני אלא הבא
על אשה ובתה מכלל דתרווייהו לאיסורא ומאן ניהו חמותו ואם חמותו וקתני
יש בכלל אשה ובתה מכלל דתרווייהו כתיבי כהדיא והנך מדרשא אתיא
הניחא לאביי דאמר מ' משמעות דורשין איכא בינייהו מתניתין מני רבי
עקיבא היא אלא לרבא דאמר ח' חמותו לאחר מיתה איכא בינייהו מתניתין
מני אמר לך רבא תני הבא על אשה שנשא בתה: יש בכלל אשה
ובתה חמותו ואם חמותו ואם חמוי: לאביי אידי דקא בעי למיתנא אם
חמוי ואם חמותו ואם חמוי מנהני מילי דר' ר' איש אשר יקח את
אשה ואת אמה או לי אלא אשה ואמה בת אשה ובת בתה ובת בנה
מנין נאמר: כאן זמה ונאמר להלן זמה מה להלן בתה ובת בתה ובת
בנה אף כאן בתה ובת בתה ובת בנה מנין לעשות זכרים כנקבות
נאמר כאן זמה ונאמר להלן זמה מה להלן זכרים כנקבות אף כאן
זכרים כנקבות מנין לעשות למטה כלמעלה נאמר כאן זמה ונאמר
להלן זמה מה להלן למטה כלמעלה אף כאן למטה כלמעלה ומה כאן
למעלה כלמטה אף להלן למעלה כלמטה: אמר מר מנין לעשות זכרים כנקבות
מאי זכרים כנקבות אילימא בת בנה כבת בתה בהדי הרדי קאתיאן אלא אם
חמוי כאם חמותו השתא אם חמותו לא קמה לן אם חמוי מיהדר עלה
אמר

דקתני לאו באשתו הוא דא"כ הבא על האשה ואמה מבני ליה למתניה וכו' הך אשה אחמותו קאמר הוה ליה למתניה הבא על האשה שנשא בתה
דהיינו חמותו הוא לא קתני אלא הבא על אשה ובתה מכלל דתרווייהו לאיסורא ולא הזכיר אשתו ולא חמותו ואם חמותו והיינו קאמר
הבא על אם חמותו או על בתה דהיינו חמותו וקתני יש בכלל אשה ובתה כולה הך אלמא הך אשה ובתה כתיבי כהדיא: הניחא לאביי
דאמר בפירקין (דף עו.) גבי פלוגתא דרבי ישמעאל ורבי עקיבא: משמעות דורשין איכא בינייהו. ומסיק למילמיה דלרבי עקיבא
כתיבי כהדיא אם חמותו מתניתין מני ר"ע היא: אלא לרבא דאמר. בין לרבי ישמעאל בין לרבי עקיבא לא כתיבי אלא בחמותו
שבא עליה לאחר מיתת אשתו פליגי מתניתין מני: אמר לך רבא תני על אשה שנשא בתה. דהיינו חמותו דכתיבי כהדיא (א) איש כי
יקח את אשה דהיינו אשתו ואת אמה דהיינו חמותו: יש בכלל אשה ובתה וכו'. קתני נמי חמותו ומילתא דמתניה היא דההוא לאו
מדרשא אחא וקתני כהדיא: לאביי. דאמר חמותו ואמה כתיבן כהדיא אידי דתנא כהדיא כללא אם חמוי דאמרי מדרשא נקט אנן
רישטא חמותו ואם חמותו: אין לי אלא אשה ואמה. דהיינו חמותו: נאמר כן. כשריפה זמה היא: ונאמר. כזארה בתה
ובת בתה ובת בנה [ויקרא יח] שארה הנה זמה היא: אף כן. לענין עונש שריפה בתה ובת בתה ובת בנה כהדיא דהאי קרא: מנין
לעשות זכרים כנקבות. לקמן מפרש: מנין לעשות למטה כלמעלה. לקמן [ע"ב] נמי מפרש: ומה כאן למעלה כלמעלה אף להלן למעלה
כלמעלה. לקמן [טז] מפרש: כהדי הרדי אטיין. הא רבינו לתרווייהו כגורה שוה דאמרי זמה זמה: אלא אם חמוי כאם חמותו. השתא
אם חמותו אחתי לא קמה לן עדיין לא העמידה על זכריה כשריפה מן התורה דהא הוי תנא לפוס רישטא שמעיין ליה דהאי
אשה דקרא היינו אשתו ואפי' למאן דאמר אם חמותו כתיבי לאו ממשמעותא דאת אשה ואמה נפקא ליה אלא ממשמעותא דאוחו
ואתה: אם חמוי קא מהדר עלה. מחזר עליה להביאה לתורת אם חמותו דקאמר זכרים כנקבות הא אחתי לא אשמעיין תנא אם חמותו:
אמר

ואם אימא. דבן נח מחזר על קדושת השם לא נימא ליה לך גלוס
דמשמע דהודה לו. נהי דלהוכיחו לא היה מלווה דהוכח מוכיח את
עמיטך כתיב (ויקרא יט) ולא גר תושב
לרדוי: בלגעה. נעמן בלגעה הוה
שהו משמחיה לשם וגבי קדושת
השם בתוך בני ישראל כתיב ואפילו
לנטוו בני נח עליה לא נטוו
לקדשו בתוך הכותים אלא בתוך
ישראל: העלה לנו עינא. יימוק.
מרוי אהבה נטמטט לנו והעלה
חולי: משום סגס. משפחת האשה
שהיו בושין דבדכ: שלא יבו בנות
ישראל פרוצות בעריות. לעמוד כפני
האשה לתת בהם עיניהם וימטרם
להם לניחא: ולינסבה מינסב. דאין
כאן פרוצות בעריות דכולהו ליעבדן
הכי ולינסבן ואין כאן ענייה אלא
מנוה: לא מינסבא דעסיא. ולא ירפא
בין: מיט שחרב בית המקדש.
כסל הכה מדלגות רבות ואין רוח
קמה באיש להיות תנא לאשמו לפיכך
ניטל טעם ניחא: ועיין לעוברי
עבירה. שילך הרע תוקפן ומרבה
תאוון: דכתיב ולהם סתרים יענם.
לישנא מעליא נקט כמו כי אם הלחם
אשר הוא אוכל (בבבא ש"ס):

הדרן עלך בן סורר ומורה

אלו הן הנשרפין הבא על אשה
ובתה. בגמרא מפרש לה:
וכס. כלומר וכן בת כהן שזנתה
היא כשריפה אבל כוונתה לאו כשריפה
הוא: יש בכלל אשה ובתה. כלומר
אשה ובתה כתיבי כהדיא כדמפרש
בגמרא דהאי אשה ובתה היינו חמותו
דשריפה כתיבי כה די כדכתיב (ויקרא
ט) (וכי יקח איש) את אשה ואת אמה
ומה היא בלג' שרפו אותה ואתה:
ויש בכללן כלומר מנייהו יליפיין
כולהו הך גבויה שוה דלקמן
כשריפה: כסו. מאנטו דלאו נת
אשתו דכתיבי עליה משום נת אשתו
דהא אנטו לאו אשתו היא: כס
כסו וכס כנו. שהיה לו מאנטו:
כס אשמו. בין שהיה בתו בין שהיה
חורגתו: גמ' הבא על האשה שנשא
בתה לא קתני. כלומר מכדי מדקתני
סיפא יש בכלל וכו' מכלל דהאי אשה
ובתה הנך דכתיבן מיירי ולא באשתו
ובנת אשתו קאמר אלא בחמותו
דשריפה כתיבי כה והא הבא על האשה